

DE LA CUNOȘTINȚE LA COMPETENȚE ÎN EDUCAȚIE

studiu

prof. înv. primar *Bicăjan Elvira-Olga*
Școala Gimnazială Stînceni

Noțiunea de competență

Nu putem înțelege importanța curriculumului centrat pe competențe, dacă nu înțelegem termenul de competență. Conceptul de competență a fost definit în diverse moduri.

Într-o accepțiune largă, conceptul de competență poate fi definit ca fiind capacitatea unei persoane de a mobiliza un ansamblu integrat de resurse cognitive, afective, gestuale etc. pentru a realiza o serie de sarcini sau de situații problemă.

În termeni pedagogici, competența este capacitatea elevului de a mobiliza un ansamblu integrat de cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori pentru a realiza familia de sarcini de învățare.

Competența este un potențial care trebuie probat/demonstrat de elev în situații concrete. Desprindem concluzia că o competență este un potențial; se poate afirma că un elev deține o competență anume numai dacă acel potențial este probat/demonstrat/verificat în situații concrete ce aparțin unei familii de situații; pentru a proba o competență, un elev trebuie să mobilizeze resursele necesare.

„A mobiliza” resursele înseamnă a le identifica, a le combina și a le activa în situații concrete. Resursele necesare unei competențe se compun din: cunoștințe (a ști), deprinderi (a face), atitudini, valori (a deveni).

Obiectivele educației centrate pe competențe:

1. Să pună accentul pe competențele pe care elevul trebuie să le stăpânească la sfârșitul fiecărui an școlar și la sfârșitul școlarității obligatorii. Din această perspectivă, accentul cade pe ceea ce trebuie să știe, dar mai ales să facă elevul cu ceea ce știe. Rolul profesorului trebuie să fie acela de a organiza învățarea într-o manieră cât mai adecvată pentru a duce elevii la nivelul așteptat.

2. Să dea sens învățării, să arate elevului la ce-i servește ceea ce învață el în școală. Pentru aceasta trebuie să se depășească listele de conținuturi – materii ce trebuie reținute/învățate pe dinafară. Din contră, abordarea prin competențe îl învață pe elev să raporteze permanent învățarea la situații care au sens pentru el și să utilizeze achizițiile sale în aceste situații.
3. Să certifice achizițiile elevului în termeni de rezolvare de situații concrete și nu în termenii unei sume de cunoștințe și de deprinderi pe care elevul le va uita, pe care nu știe cum să le utilizeze în viața activă. Abordarea prin competențe de bază este un răspuns la problematica analfabetismului funcțional.

Competențe cheie vizate de învățământul românesc: Competența de comunicare în limba română și în limba maternă în cazul minorităților naționale; Competențe de comunicare în limbă străină; Competențe digitale; Competențe de matematică, științe și tehnologie; Competențe sociale și civice; Competențe antreprenoriale; Competențe de sensibilizare și de expresie culturală; Competențe de a învăța să înveți.

Avantaje ale curriculum-ului centrat pe competențe:

- răspunde exigențelor pieței muncii, deoarece asigură pregătirea absolvenților pentru viața socială și profesională;
- instruirea este orientată către rezultatele finale;
- se lucrează în echipă pentru actualizarea ofertei educaționale;
- oferta educațională câștigă în structuralitate, funcționalitate și actualizare, răspunzând cerințelor profesionale;
- elevii sunt implicați în activitatea de învățare continuă și de autoevaluare a competențelor;
- permite valorificarea întregii experiențe didactice a profesorului și posibilitatea estimării performanțelor elevilor;
- asigură flexibilitatea parcursului educațional prin organizarea sistemului modular, sistem care debutează și se finalizează cu evaluarea competențelor, este orientat către cel care învață, respectiv către disponibilitățile sale, urmând să le pună mai bine în valoare;
- poate încorpora, în orice moment al procesului educativ, noi mijloace sau resurse didactice;
- la modulele parcurse pot fi adăugate altele noi pentru formarea continuă, ceea ce răspunde imperativului educației permanente;
- profesorii dobândesc competențe de proiectare didactică în baza modelului centrat pe rezultate – reconstruiesc oferta de curs din perspectiva competențelor intenționate, stabilesc nivelurile de complexitate ale competențelor, asociază teme suport care susțin și asigură formarea competențelor, creează situații practice de învățare implicând activ clasa, stabilesc

criterii de evaluare privind dobândirea competenței, evaluează elevii într-un mod complex, precum și oferta educațională;

- elevii au reprezentarea achizițiilor finale și a demersului (teoretic și practic) de dobândire a acestora. Prin evaluarea pe criterii și indicatori de performanță, fiecare elev înțelege cum este evaluat și de ce are nevoie pentru câștigarea/dobândirea competenței.

Bibliografie:

- *Suport de curs: „Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici”, elaborat de Universitatea București, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Departamentul pentru formarea profesorilor, 2012*